

Očkování proti klíšťové encefalitidě se nebojte. Může zachraňovat životy

Ať už trávíte volný čas v lese, na chalupě nebo se jen odpoledne procházíte v parku, vystavujete se riziku přisátí klíštětem a nakažení klíšťovou encefalitidou. Možností, jak se před klíšťaty chránit, je celá řada, dlouhým oblečením počínaje a použitím repelentů konče. Nejúčinnějším preventivním opatřením proti nákaze klíšťovou encefalitidou je očkování. Je určeno pro děti i dospělé a velmi úspěšně chrání před možnou nákazou a závažnými, mnohdy i celoživotními následky klíšťové encefalidity.

Klíšťová encefalitida: Riziko nakažení v Česku je vysoké

Klíšťová encefalitida je **virové infekční onemocnění**, které se na člověka přenáší ze zvířat, nejčastěji právě infikovaným klíštětem. Podle výzkumů se infikovaná klíšťata nachází na celém území střední Evropy, na Balkáně, v severní části Ruska, v Asii a dalších územích. K nakažení dochází zpravidla po dvou hodinách od přisátí klíštětem. Pokud se tak [klíště odstraní bezprostředně po přisátí](#), k infekci nedochází. V praxi je tento způsob ochrany prakticky nemožný, jelikož nikdy nemůžeme odhadnout, jak dlouho je na kůži objevené klíště přisáté.

Klíšťová encefalitida **napadá nervový systém** a u dětí způsobuje **záněty mozkových obalů**.

Klíšťová encefalitida se projevuje zpravidla dvojfázově a první příznaky se dostaví v intervalu jednoho až dvou týdnů. Během první fáze trpí postižená osoba projevy, které se velmi podobají chřipce, od bolesti kloubů po zvýšenou teplotu či bolest hlavy. Až ve druhé fázi dochází k závažnějším problémům. Druhá fáze onemocnění je provázána vysokými horečkami, silnými bolestmi hlavy, zvracením a postupně dochází k **postižení centrálního nervového systému**. Hrozí obrna, třes, poruchy paměti i dezorientace. Očkování působí preventivně proti onemocnění, není však určeno k léčbě klíšťové encefalidity.

Pro koho je očkování vhodné?

Česká republika leží v **nejrizikovějším pásmu** výskytu často infikovaných klíšťat. Můžeme proto říci, že **očkování proti klíšťové encefalitidě** je vhodné a doporučené pro kohokoliv, žijícího na území České republiky. Samozřejmě u osob, které se častěji pohybují ve volné přírodě a v oblastech s nadměrným výskytem infikovaných klíšťat, má očkování mnohem větší význam.

Očkování proti klíšťové encefalitidě je vhodné **pro děti od jednoho roku a všechny dospělé**. Na očkování by neměli zapomínat především **senioři**, u kterých jsou zdravotní rizika nejvyšší. Onemocnění má pro ně obvykle fatální následky.

Přemýšlíte nad možností naočkovat sebe nebo své děti proti [klíšťové encefalitidě](#), ale nevíte, kdy se provádí? Naočkovat se můžete nechat kdykoliv v průběhu roku. Odborníci však doporučují provádět první očkování **během zimních měsíců**. Organismus tak bude mít dostatek času pro vytvoření ochrany ještě před tím, než se zahájí sezóna zvýšeného výskytu klíšťat.

Jaký je postup při očkování proti klíšťové encefalitidě?

Základní očkování proti klíšťové encefalitidě se skládá **ze tří fází**, a to aplikací **třemi injekcemi** do ramene v předem stanovených intervalech. Druhá injekce se aplikuje obvykle jeden až tři měsíce po první vakcinaci, třetí pak v rozmezí od pěti do dvanácti měsíců podle typu konkrétní vakcíny. Na trhu jsou v současné době dva typy komerčních vakcín. Obě fungují podobně, nedoporučuje se však jejich vzájemná kombinace při jednotlivých fázích aplikace. Některé vakcíny lze aplikovat i ve zrychleném schématu. Způsob očkování a jednotlivé intervaly je vhodné probrat s lékařem. Ochrana po očkování **zabírá do 14 dnů** po kompletním třífázovém očkování.

Vakcína ochrání na tři až pět let

Očkování proti klíšťové encefalitidě je velmi účinné, a po absolvování všech očkovacích fází chrání **minimálně po dobu tří let**. Po prvním očkování se doporučuje provádět **přeočkování po třech letech**, u dalších přeočkování stačí **jednou za pět let**. Výjimkou jsou osoby důchodového věku s oslabeným imunitním systémem, kterým se doporučuje absolvovat vakcinaci každé tři roky.

Očkování - případy, kdy se nedoporučuje

Klíšťová encefalitida je závažné onemocnění, před kterým bychom se měli chránit. Existují však důvody, **proč očkování odložit**. Vakcinace se nedoporučuje [během těhotenství](#) a v období **kojení**. Očkování se také neprovádí u osob, u kterých došlo k přisátí klíštěte. Očkování se zpravidla odkládá minimálně o 30 dní po přisátí. Rovněž **po prodělání horečnatého onemocnění**, nejčastěji chřipky, je třeba očkování odložit alespoň o dva týdny.

Rozhodnete-li se sebe nebo své děti chránit před rizikem nakažení klíšťovou encefalitidou pomocí očkování, počítejte s možnými **vedlejšími účinky**. V minulosti mnoho pacientů trpělo výskytem alergických reakcí. Moderní vakcíny však tento problém vyřešily a alergické reakce se objevují jen

velmi vzácně, a to asi u 0,1 % očkovaných. Častěji se však vyskytují **lokální reakce**, a to až u třetiny očkovaných osob. Projevují se zarudnutím a bolestí v místě aplikace. U některých osob způsobí očkování také nárazovou bolest hlavy, nevolnost, bolest zubů a kloubů či zvýšenou teplotu. Závažnější vedlejší účinky, jakými jsou poruchy chůze či paralýza, jsou extrémně vzácné a takřka se nevyskytují.

Cena očkování a příspěvky pojišťoven

Ačkoliv je očkování proti klíšťové encefalitidě dobrovolné a není hrazené pojišťovnami, většina pojišťoven poskytuje alespoň **částečný příspěvek na vakcínu**. Běžná cena za jednu injekci se pohybuje kolem 800 korun. Některé pojišťovny přitom poskytují příspěvek až do výše 1000 korun u dospělých a až 1500 korun u dětí. Proto se obraťte na svou pojišťovnu a na formu a výši příspěvků na očkování se zeptejte.

Klíšťová encefalitida je závažné [virové onemocnění](#), které se především v České republice vyskytuje v poměrně velké míře. Pokud se jednou za tři až pět let necháte proti této nemoci naočkovat, budete do přírody i parků chodit s pocitem bezpečí. Na jednotlivé druhy vakcín, očkovací schéma a konkrétní doporučení se zeptejte svého lékaře, který vám injekce aplikuje. Rovněž se nebojte obrátit na svou **zdravotní pojišťovnu** a vyžádejte si příspěvek na vakcínu, na který budete mít s největší pravděpodobností nárok.